

HOLLANDIAI MIKES KELEMEN KÖR

Association for Hungarian Art, Literature and Science in the Netherlands

Tichelberg 6, 2716 LL, Zoetermeer, The Netherlands

Tel.: +31-70-3509949; Fax: +31-70-3456043

E-mail: mikes_tn@yahoo.com Internet: <http://www.federatio.org/mikes.html>

MIKES INTERNATIONAL

Magyar Szellemi Fórum — Hungarian Periodical for Art, Literature and Science

P.O. Box: 10249, 2501 HE, Den Haag, The Netherlands

E-mail: mikes_int@federatio.org Internet: http://www.federatio.org/mikes_int.html

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Zoetermeer — Hága, 2005. szeptember 18.

46. MIKES TANULMÁNYI NAPOK

A Hollandiai Mikes Kelemen Kör és a Mikes International közösen ezévben szeptember 8. és 11. között Elspeetben rendezték meg a hagyományos évi MIKES TANULMÁNYI NAPOKAT — 1959 óta sorrendben a 46-at — a következő címmel:

NYUGATI MAGYAR SZELLEMVILÁG

A 20. század a Nagy Magyar Emigráció évszázada. Ennek legnagyobb része kényszerű 'emigráció' volt Trianon következtében: az Utódállamok Magyarsága, amely akarata ellenére más országba szorult. Másik része, a Nyugati Magyarság szerte az egész világon, ismert történelmi okokból gyakran keserű személyes döntésen alapuló (az 'önkéntes' szó sajnos sok esetben nem fedné a valóságot) emigráció vagy menekülés következtében állt elő. A *Nyugati Magyarság* száma és jelentősége a magyarság egésze számára a jövőben növekedni fog. Ez a legnagyobb történelmi kihívásunk és egyben a legnagyobb 'befektetésünk' a jövőre, ha okosan tudunk vele gazdálkodni. Ezért is fontos, hogy eredményei közkinccsé váljanak.

A jelenlevők különösképpen a második világháború és az 1956. évi forradalom és szabadságharc után előállt emigrációval és az abban kivirágzott kultúrvilággal foglalkoztak, amely a Kárpát-medencében, sőt azon kívül is sokak számára nem ismert. Ez a Nyugati Magyar Szellemvilág jelentős szellemi alkotásokat hozott létre. Ebben a folyamatban vesz 1951 óta tevékenyen részt a *Hollandiai Mikes Kelemen Kör* és 2001 óta a *Mikes International*.

MIKES IRODALMI DÍJ

A Tanulmányi Napok keretében a Kör 'MAGYAR IRODALMI FIGYELŐ' irodalmi díját **Ferdinandy György** (Puerto Rico), ismert író és irodalomtudós laudatioja alapján az **András Sándor** írói néven publikáló **Sándor András**-nak (jelenleg Magyarország) ítélte oda. A díjról diploma és emlékérem tanúskodik.

ELŐADÁSOK (időrendi sorrendben):

Farkas Flórián (Hága) *bevezetésében* Karátson Endrének (Párizs) a nyugati magyarságnak a Hollandiai Mikes Kelemen Kör 50 éves jubileuma alkalmából magvasan összefoglalt legfőbb jellemző elemeiből indult ki. Ezek: 1. Függetlenség minden politikai és bármely másfajta hatalomtól, 2. a Nyugat természetes közelsége, 3. elit-igény, 4. ragaszkodás a magyarsághoz, a magyar nyelvhez. Ezeknek a követelményeknek a nyugati magyar kultúrvilág megfelelt és megfelel. Magyarországnak Trianon által létrehozott egy-nyelvűsége az azelőtti évezredes többkultúrájúsággal szemben, majd 1949 után az irodalom államosítása Magyarországon (Czigány Lóránt, London, megjelölése) és a kárpát-medencei magyarság elszigetelése a nyugati magyarságtól, óriási kárt okozott a magyar szellemi életnek, melynek következményeit a magyarság még sokáig szenvedni fogja. A nyugati magyar kultúrvilág fontos stratégiai szerepet tölt be és ezt a szerepét a jövőben tovább is be fogja tölteni.

Ratzky Rita (Budapest) 'Petőfi és Jókai mint a magyar irodalom 19. századi nagykövetei' címmel tartott előadásában bemutatta, milyen nagy sikere volt e két jelentős írónak Nyugaton és azt is, milyen jól átgondolt 'marketing' kíséretében.

Borbándi Gyula (München), a téma közismerten legjobb szakértője 'Az eltűnt idő nyomában' című műsorszám keretében adott képet a hallgatóknak a 20. század második felének nyugati magyar folyóirat- és könyvkiadásáról. Különösen kitért az Új Látóhatárra (Molnár József és Borbándi Gyula), az Irodalmi Ujságra (Méray Tibor), a Katolikus Szemlére (Békés Gellért), a Jöjjetekre (Kibédi Varga Áron és Tóth Miklós), az Arkánusra (Kemenes Géfin László és Vitéz György), az Új Magyar Útra (Bakó Elemér) továbbá a lapokra (Nemzetőr, Új Kelet Izraelben, stb.), a kiadókra (Aurora, Griff stb.), továbbá a magyar kulturális szervezetekre (egyben gyakran kiadói minőségben is) mint az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem és annak Könyvbaráti Köre (Szöllősy Árpád, Szöllősy Pál, Balla Bálint, Bárczay Gyula), a Pax Romana (Békés Gellért s többen, köztük Hollandiából Polgár Kornél és mások), a londoni Szepsi Csombor Kör (Siklós István és Czigány Lóránt), a bécsi Bornemisza Társaság (Szépfalusi István), a párizsi Magyar Műhely (Papp Tibor és Nagy László) és a Hollandiai Mikes Kelemen Kör (többen).

Ungvári Zrínyi Imre (Marosvásárhely) 'A Kolozsvári Filozófiai Iskola'-ról adott klasszikusan áttekintő képet annak filozófiai magvából. A Kolozsvári Iskola Böhm Károly (1846-1911) körül alakult ki a 19. század végén; legismertebb képviselői Málnási Bartók György, Ravasz László, Tankó Béla, Makkai Sándor, Tavasz Sándor. Ez a filozófia kiváló kiindulópont napjainkban is a bölcsélet minden ágának a gyakorlásában.

Mariska Zoltán (Miskolc) a magyar felsőoktatás átszervezésének a problémáival foglalkozott összevetve azokat az 1945 előtti magyar felsőoktatási rendszerrel.

Arday Géza (Budapest) 'A Mikes osztályfőnöke: Cs. Szabó László' címmel állított előadásában emlékművet a 100 éve született Cs. Szabó Lászlónak. Kiemelte Cs. Szabó László kimagasló műveltségét, valamint az emigrációban betöltött központi szerepét, amelynek egyik része volt az a következetes munkásság, amelynek köszönhetően a magyarországi marxista irodalomtörténet torzításai dokumentálva vannak, s alapját képezi egy majd megírandó tisztességes irodalomtörténetnek.

A *Bemutakozó Est* keretében **Albert Sándor** (Komárom), a *komáromi Selye János Egyetem* rektora adott képet az egyetem előállításáról és munkájáról. Kitért, hogy a Felvidéken az egyetem beindulása óta a magyar nyelvű alsó és a középfokú oktatásban a tanulók száma észrevehetően nőtt. **Deák Ernő** (Bécs), a *Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége* (NYEOMSZSZ) elnöke ismertette e szervezet munkáját. Ez a szervezet évi közgyűlését a Tanulmányi Napokkal kombinálva tartotta Elspeetben. Egyben kitért a *Bécsi Napló* munkájára is, amelynek ő a főszerkesztője. **Köllő Gábor** (Kolozsvár) az *Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság* elnöke vázolta e szervezet előállítását és jelenlegi tevékenységi körét.

Ábrahám Károly (Fulton, USA) 'Magyar feltaláló és vállalkozó Nyugaton' címmel nyújtott betekintést egy vállalkozó gyakorlati problémáiba Amerikában.

Gömöri György (Cambridge) 'Nagy emigráció, vagy kis emigráció? Avagy hol éltek a legjobb lengyel írók a 20. század második felében?' címmel adott alapos képet a lengyel irodalom egységéről minden tragikus történelmi (politikai) megosztottság ellenére. Éppen ez a nagy különbség a magyar helyzettel. Magyarországon a 'nyugati' magyar irodalom tabu volt 40 éven keresztül (s az egész nyugati magyarság is). Az előadás tükör volt számunkra, magyarok számára, mert megmutatta, hogy másként is lehetett volna viselkedni, mint ahogy történt, a nemzeti kultúrkincs azon részével szemben, amely a magyar szellemi világ értékeit igyekezett Nyugaton sértetlenül megőrizni és tovább fejleszteni beleépítvén azt a nyugati kultúrvilágba.

Vancsó Gyula (Hengelo) előadásának a címe volt: 'Magyar Természettudomány a Tér és Idő Távlatában, - Szemelvények Személyes Adalékokkal'. Az előadó nagy kultúrtörténeti keretbe ágyazva adott áttekintést a magyar természettudósok szerepéről az egész világon. Különösen figyelmet szentelt a magyar természettudományi Nobel-díjasoknak, akik bár többségükben külföldön alkottak, de műveltségüket a hagyományosan kiváló magyar középiskolai és felsőfokú oktatási rendszernek köszönhették.

Czigány Lóránt (London) 'A Nyugati Magyar Irodalom mibenléte' címmel nyújtott átfogó képet a nyugati magyar irodalomról és annak szerepéről a nyugati magyar kultúrvilágban. Az előadó vizsgálta a nyugati magyar irodalom ismeretlenségét Magyarországon. Jelentősnek tekintette, hogy a 'nyugati' magyar írók a magyar irodalom integráns részeként tekintessenek. Etekintetben fontosnak tartja, hogy a nyugati magyarság is tudatosítsa magának kulturális értékeit. Ebből a szempontból értékelendők ezek a Tanulmányi Napok, amelyek erre tekintenek.

A *Mikes International Beszámoló* keretében **Farkas Flórián** (Hága) beszámolt a *Mikes International* negyedik évéről. Bemutatta úgy az ötödik évfolyamában járó lap, mint a könyvkiadás profilját, amelynek keretében eddig 62 könyv jelent meg elektronikusan. Újdonság, hogy a *Mikes International* aktuális kiadványlistáját (magyarul és angolul) az érdeklődők a *Mikes International* honlapjáról le is tölthetik. A beszámoló során került bejelentésre, hogy a Tanulmányi Napok alatt megállapodás született Borbándi Gyula és a *Mikes International* között, amelynek értelmében a *Mikes International* kiadja elektronikusan a szerző teljes életművét, ezáltal mindenki számára elérhetővé válik ezen egyedülálló és gazdag életmű.

Ezek után az előadó beszámolt a *Mikes International Szalon* kezdeményezéséről, amelynek keretében évközben magas színvonalú, tudományos és kulturális jellegű előadásokon vehet részt a *Mikes International* hallgatósága. Végül a tervekről és a már beindított programokról esett szó. Mindenekelőtt az Országos Széchényi Könyvtárral és a holland Királyi Könyvtárral közösen kidolgozandó *magyar-holland és holland-magyar bibliográfia* előkészítő tevékenységéről, a 2006 tavaszán a Partiumi Keresztény Egyetemen (Nagyvárad) közösen megrendezendő *Mikes International Symposium*ról, valamint a kimagasló nyugati magyar folyóiratok (Irodalmi Ujság, Jöjjetek, Katolikus Szemle, Látóhatár – Új Látóhatár) teljes anyagának digitalizálásáról.

Az előadó ezek után átadta a szót **Nanszákné Cserfalvi Iloná**-nak (Debrecen), aki áttekintést adott a *Mikes International Academia* előkészületeiről. Ennek keretében teljes oktatást kívánunk nyújtani az Interneten az elemi iskola első osztályától a gimnáziumi érettségig magyar nyelven. Ezt mindenütt a világon fel lehet majd használni. E nagylélegzetű tervet szakértők készítik elő.

Az Irodalmi Esten fellépett: **Arday Géza, Czigány Lóránt, Fazekas Tiborc, Kibédi Varga Áron és Tóth Miklós.**

FOGADÁS

Az *Irodalmi Est után* szeptember 10-én, szombaton este 11 órakor a Kör Vezetősége **fogadást** adott a jelenlevők számára. A szokás szerint kedélyes hangulatú összejövetelen sokan a kora hajnali órákig együtt maradtak építvén és elmélyítvén a barátságot a *Mikes* hagyományai szerint, amely a Tanulmányi Napok lényegéhez tartozik.

A fogadáson a jelenlevők köszönetet mondtak **Csanády Ágnes**-nek a Tanulmányi Napok megszervezésével kapcsolatos kiemelkedő és áldozatos munkájáért.

Vasárnap, szeptember 11-én délelőtt utolsó előadásként **Tóth Miklós** (Hága) 'Vallási perspektíváink. Magyar küldetések' cím alatt a 'vallás' fogalmának saját körülírása alapján beszélt a vallásról, függetlenül egy-egy hitvallástól. Szerinte az emberi élet minden része vallásos. Szerinte vallás a sors reflexe, lét-uraló jelképek

rendszere. Követi Böhm Károlyt, a kolozsvári filozófiai iskola alapítóját értékfilozófiai megközelítésében, amely szerint az érték forrása a szeretet annak alkotó értelmében. A keresztyénség szeretet-központúságát ilyen értelemben kell felfogni. Tekintettel a kolozsvári iskolára lát ebben feladatot a magyar gondolkodók (filozófusok és teológusok) számára a jövőre, amely nézete szerint különböző 'syncretizmusokra' (vallási egybevegyülésre) fog vezetni a jövőben a keresztyénség értékvilágának a vezetése alatt.

A KEZDET ÉS A ZÁRÓSZÓ

Fraunholcz Norbert (Zoetermeer), elnök nyitotta meg és zárta be ezt a változatos és időszerű témájú konferenciát.

Az előadóknak köszönetünk jeleként a Mikes International CS. SZABÓ LÁSZLÓ-különszámát nyújtottuk át.

A TANULMÁNYI NAPOK ELŐADÁSAI FOLYAMATOSAN MEGJELENNEK A 'MIKES INTERNATIONAL' FOLYÓIRATBAN, MAJD EGYBEGYŰJTVE KÖNYV ALAKBAN IS (ELŐRELÁTHATÓAN 2006 KÖZEPÉN).

A *Hollandiai Mikes Kelemen Kör*t Hollandiában tanuló magyar egyetemi hallgatók alapították 1951-ben Utrechtben. A Kör évenkénti Tanulmányi Napjait 1959 óta rendezi meg. Ezeket a magyar szellemi élet számos jeles képviselője részvételével egy-egy a magyarságot érintő kérdéstről cserélnek eszmét a sok országból összegyűlt jelenlevők. A Kör Hollandiában havonta rendez tudományos és irodalmi előadásokat, rendszerint a vianeni Magyar Otthonban. A Kör a múltban 15 könyvet adott ki, jórészt az elhangzott előadások anyagából. A 2001-ben alapított *Mikes International* a Hollandiai Mikes Kelemen Kör szellemiségét kívánja tovább vinni és azt az egész világon igyekszik előmozdítani. Jelenlegi tevékenységi köre kiterjed a Mikes International című negyedévi lap kiadására, könyvkiadásra, valamint kulturális összejövetelek szervezésére.

A **HOLLANDIAI MIKES KELEMEN KÖR** vezetősége
A **MIKES INTERNATIONAL** vezetősége